

Puntdevista 28. Debat d'idees: Constitució o Independència? (III) (3/12/2017)

C. ...

I. Això de dir que tenim una societat dividida i tensionada em recorda aquell principi de "la profecia auto-complida"; de tant dir-ho, s'acaba produint, especialment perquè sembla que es vol que sigui així. Hi ha multitud de qüestions vers les quals la nostra societat, totes les societats, estan dividides. La qüestió és que es pugui debatre i decidir sobre les mateixes amb llibertat i democràcia. Si els qui volen seguir a Espanya com fins ara fossin la meitat o la meitat més un, també es divideix la societat catalana?; aleshores els qui parlen de divisió segur que no diríeu res, oi? Et vull recordar que durant dècades la nostra societat ha estat dividida entre vencedors i vençuts de la guerra civil. En el poble on vaig passar la meva infantesa hi havia fins i tot dos locals de cinema y de bar, que els repartia. En fi, quan hi ha l'oportunitat de decidir democràticament no es produeixen fractures socials, sinó que la gent es reparteix en la votació. O és que es parla de fractura social a Escòcia o al Quebec?

C. Quan es vol fer un canvi tant important, que trenca amb la tradició de l'organització social que ha durat segles, la qüestió no es pot resoldre amb meitats més un, i dins d'aquesta comptabilitat hi ha d'haver el conjunt dels espanyols, com ja t'he comentat abans. I qüestions d'aquest tipus s'han de fer sense la pressió de la gent al carrer. La demanada secessió afecta molt a la vida de les persones, són molts els factors en joc, ... només et cal veure com tota aquesta situació ha perjudicat a l'economia catalana, que abans d'avançar per aquest camí perillós anava força bé, i ara estem amb pèrdua clara de reserves turístiques, milers d'empreses han marxat del país, s'han congelat les inversions foranies, etc. I tot això sense comptar les conseqüències polítiques, que n'hauré de parlar també.

I. Sí, se'ns envien les plagues i després se'ns diu que s'han produït desastres. És un fet que unes quantes empreses han traslladat la seu social fora de Catalunya. La pregunta important és el perquè ho han fet. Les raons poden ser diverses, en efecte. i el diner sempre és poruc davant la incertesa, però no podem oblidar com ha pressionat l'estat sobre moltes d'elles perquè ho fessin; això és una evidència. L'estat ha legislat perquè fos molt fàcil canviar la seu social de les empreses, i com moltes han patit el boicot per part dels espanyols pel sol fet de ser catalanes, han decidit traslladar la seu social, no la seu productiva i de treball. Tot molt solidari, com veus, molta solidaritat amb els seus mateixos ciutadans espanyols que en el seu moment van venir a Catalunya a treballar. Els casos i anècdotes son prou extensos i coneguts com perquè ara no calgui esmentar-los, però si vols ho fem.

C. El consumidor que avui pot escollir és molt sensible a aquelles qüestions que li provoquen un rebuig. Sincerament, no es estrany que un cert públic espanyol triï productes i serveis que no li recordin Catalunya, quan veu que aquest territori els diu que no volen viure amb ells. Boicots n'hi ha hagut per les dues bandes; recordes el fet a la llet Pascual ja fa uns quants anys? O bé el del cava durant el govern del tripartit? Per una i altra banda les raons eren diverses i podríem dir que menys greus que les d'ara. Sempre s'ha dit que Catalunya depèn en gran mesura del consum dels seus productes a la resta de l'estat; amb això val més no jugar-hi, perquè les empreses que han marxat no tornaran i això empobreix els catalans, al conjunt dels catalans.

I. Tu ho dius. Mesures preses pel govern espanyol i per part de la població espanyola per desacreditar el moviment independentista perjudiquen a tots els catalans, incloent,

per tant, als de sentiments unionistes. Això sol ja resulta prou indicatiu que els catalans no som estimats ni tractats com mereixem, i aquí hi ha les arrels del moviment independentista, que posa de manifest que mai no serem ben considerats dins de l'estat espanyol, sinó sempre acusats d'insolidaris, de perseguir el castellà, de marginar els no autòctons, d'adoctrinar en l'odi a Espanya, etc. etc.

C. Potser es tracta de no donar motius per aquestes acusacions i fer dels mitjans públics de comunicació un exemple de pluralisme, que reflecteixin realment la diversitat social, cultural i política de Catalunya. I el mateix podem dir de l'escola, que hauria de tractar les dues llengües oficials en pla d'igualtat i no marginar el castellà a una assignatura ...

I. Realment és pesat haver de demostrar sempre la innocència en comptes que l'acusador mostri la culpabilitat. Perquè acusar a l'escola catalana de fomentar l'odi a Espanya o de deformar la història, mostrant, com va fer aquell líder de "ciudadanos", un mapa d'una publicació del club super3, on es presentava el mapa dels territoris on es parla el català amb les seves diverses variants dialectals, per acusar d'imperialisme a Catalunya, voreja el ridícul més estrepitós, si no fos que coses com aquestes es fan amb total impunitat. Afirmo rotundament que TV3 i Catalunya Radio són més plurals i objectives que cap altra emissora de TV o de ràdio i, per descomptat, molt més que televisió espanyola. I pel que fa al tractament de la llengua, per l'amor de déu!, no més cal sortir al carrer, anar a les botigues, escoltar les converses al pati de les escoles per adonar-nos de la persecució que pateix el castellà, oi? Tu que vius aquí, com pots subscriure aquestes acusacions tan falses! I ara no vull dir que no es pugui donar en alguna ocasió una situació que calgui revisar, però en absolut de manera general.

C. Has estat eloqüent, però amb eloqüència i sentiment no es canvia la realitat, perquè els altres que no pensen com tu també en tenen de sentiments. No vull entrar en detalls de programes i persones, però pregunta al carrer, a molts barris, sobre TV3 i a veure què et diuen. Ara jo et puc preguntar si creus que tots els qui es senten allunyats d'aquesta televisió han estat adduïts o no saben pensar, per seguir amb el símil desafortunat que es va fer servir per qualificar als manifestants independentistes. I a l'escola, com es pot defensar que els pares no puguin triar la llengua en què s'educa als seus fills, si a més és la llengua oficial de tot l'estat espanyol? La immersió lingüística, al marge dels seus resultats efectius, és un atemptat a la democràcia, i en algun moment això caldrà corregir-ho, no en tinguis dubte.

I. Em temo que pugui arribar a ser així, si continuem amb l'aplicació de la força, sigui sota l'empara d'un anomenat article 155, sigui per una altra via. Però serà per una acció visceral, per no dir imperial, sense cap justificació pedagògica ni social. Sense necessitat d'estendre'm massa, solament et diré el que són evidències: els alumnes de Catalunya dominen el castellà, ja abans d'acabar l'escolaritat bàsica, al mateix nivell que la mitjana dels escolars del conjunt de l'estat. Si no es fa servir de manera habitual a l'escola, el català no seria dominat per tots els estudiants, o és que es tracta d'això? La presència social del català, excepte en algunes zones de poca població, és clarament inferior a la del castellà, perquè està clarament en situació de diglòssia, per això cal prendre algunes mesures mínimament compensatòries. Per altra banda, cada escola té un projecte lingüístic que li permet modular la presència del català i del castellà segons les necessitats de l'entorn. I solament dos detalls breus: la immersió en castellà es practica en tots els territoris de llengua castellana i en molts altres de llengua originalment no castellana; i un altre detall: el govern estatal ha impugnat una llei catalana que demanava la meitat de les pel·lícules doblades o subtítolades al català. No cal més comentaris.

C. Una llarga exposició que espero em deixis matisar i equilibrar. Anem per parts. On solament hi ha un idioma oficial és normal que aquest sigui l'idioma de comunicació a l'escola; qualsevol altra opció no és realista, no és factible, i les raons són massa obvies perquè les hagi d'esmentar. En altres indrets hauran de decidir el pes que a l'escola li donen a les dues llengües oficials. Ara parlem de Catalunya, on hi ha periòdicament un debat al respecte i pares que demanen explícitament la utilització de la llengua comuna de manera ordinària a l'escola. D'altra banda, si es reconeix que la gent utilitza de manera ordinària la llengua que prefereix, potser cal revisar alguns dels arguments que posen el català com exclusiva llengua de comunicació formal a l'escola, no creus? Tantes vegades que apel·les a la democràcia per deixar decidir als ciutadans de Catalunya i resulta que amb això no poden decidir. Mira, la realitat és que Catalunya no és Andorra, on hi ha una sola llengua oficial, si bé allà mateix després la realitat imposa també el castellà i el francès. Crec sincerament que el català no es veuria perjudicat pel fet que compartís ús amb el castellà a l'escola i acabaríem amb una situació que provoca conflictes. Sobre anècdotes emprades per a defensar una o altra posició no hi vull entrar, perquè en trobaríem per a tots els gustos.

I. Potser t'oblides que la Llei de Normalització Lingüística i la Llei d'Educació de Catalunya, que són les que emparen la immersió i l'ús ordinari de la llengua catalana a l'escola varen ser aprovades amb ampli consens ...

C. Com ho va ser la Constitució ...

I. Però les nostres lleis no s'apliquen sota la força de la policia, ni dels fiscals i jutges, ni recorren a la imposició d'un 155 que ha empresonat i ha eliminat l'autogovern, d'una forma que ha escandalitzat a totes les sensibilitats democràtiques properes i llunyanes. Sempre ens trobem que quan hi ha confrontació de possibles drets, a una banda hi ha diàleg, reflexió, i a l'altra hi ha simple imposició, perquè es té la força, i així no cal més explicacions.

C. ...

Jaume Sarramona

(www.sarramona.net)